

Motion till riksdagen
2010/11:Kr2

av Berit Högman m.fl. (S)
med anledning av prop. 2009/10:238

Framtidens friluftsliv

Innehållsförteckning

Förslag till riksdagsbeslut	2
Friluftsliv i praktiken.....	2
Mätbara mål i friluftspolitiken	2
Forskning om friluftsliv	3
Rekreation och friluftsliv i skogsvårdslagen	3
Skötsel av skog för rekreatiönsändamål	4
Utvärdering och redovisning	4

Fel! Okänt namn på

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om friluftsliv i praktiken.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att friluftspolitiken ska kompletteras med ett antal mätbara mål.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av fortsatt friluftsforskning samt relevant statistik inom friluftsområdet.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om rekreation och friluftsliv i skogsvårdslagen.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om skötsel av skog för rekreatiönsändamål.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utvärdering och redovisning.

Friluftsliv i praktiken

Att vistas ute i skog och mark är en av de mest populära fritidssysselsättningarna, men vi vet också att människor i dag rör på sig mindre än tidigare generationer. Spontanidrotten har minskat. Det är viktigt att stärka förutsättningarna för inte minst barn och ungdomar att röra sig mer. Utbildningssystemet behöver skapa möjligheter till daglig fysisk aktivitet. I det socialdemokratiska idrottspolitiska programmet föreslår vi att stärka barns och ungas möjligheter att inom grund- och gymnasieskola få möjlighet till 30 minuters daglig fysisk aktivitet.

En viktig förutsättning för ett aktivt friluftsliv är att det finns goda möjligheter till fysisk rekreation i närområdet. Detta bör tillgodoses redan i planeringen av nya bostadsområden.

Att värna folkhälsan är ett viktigt mål, både för hela samhället och för den enskildes välbefinnande. Detta är något som kan göras ur olika perspektiv, och ett sätt är att stärka de organisationer som arbetar med friluftslivet.

Mätbara mål i friluftspolitiken

I propositionen "Framtidens friluftsliv" föreslår regeringen tio mål för friluftspolitiken. Vi finner det positivt att friluftspolitiken uppmärksammas, men ställer oss samtidigt kritiska till dessa mål, då de inte går att mäta. Således kan inte graden av måluppfyllelse mätas den dagen regeringens friluftspolitik ska utvärderas. Dessa mål är närmast att anses som visioner för friluftspolitiken.

Vi anser därför att friluftspolitiken ska kompletteras med ett antal mätbara mål. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Forskning om friluftsliv

I regeringens proposition anges tio mål för friluftspolitiken. Ett av dessa mål är att beslut om friluftsliv fattas med god kunskap. Naturvårdsverket initierade forskningsprogrammet "Friluftsliv i förändring" under 2006 och under de senaste fyra åren har en stor kunskap byggts upp inom forskningsprogrammet.

Forskningsprogrammet producerar nu forskningsresultat i en allt intensivare takt i och med att programmet etablerats. Vid halvtidsutvärderingen efter tre år var utvärderarna överlag positiva till programmet och ansåg att programmet brutit ny mark. Regeringen hade i den nyligen lagda propositionen möjlighet att visa på en vilja till fortsatt forskning inom området, men avstod från detta. Det är nu stor risk att denna forskning inte får någon fortsättning.

För att kunna mäta förändringen av människors friluftsvanor krävs statistik, helst statistik över längre perioder. En sådan statistik saknas inom friluftsområdet. I regeringens proposition anges att regeringen gett SCB i uppdrag att ta fram statistik om det civila samhället. Detta är dock inte detsamma som att ta fram statistik för friluftslivet. Vi vet i dag inte om antalet utövare minskar eller ökar. Vi känner inte till den ekonomiska omfattningen. Vi vet inte vilka aktiviteter som ökar i omfattning och kan därför inte göra några prognoser för framtiden. Vi önskar därför att relevant statistik samlas in för friluftsområdet. Naturvårdsverket och Statistiska centralbyrån borde kunna vara självklara aktörer. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Rekreation och friluftsliv i skogsvårdslagen

Att vistas utomhus i naturen har betydelse för människors identitet, avkoppling, hälsa, naturkontakt och medvetenhet om livet. En grundförutsättning för rekreation och friluftsliv är tillgång till attraktiva och uppskattade naturmiljöer. Friluftsliv är ett allmänt intresse som har stor samhällsnytta. Hänsyn behöver därför tas till friluftslivets behov.

Skogsvårdslagen uttrycker samhällets krav på skogsägaren. Här anges vilken virkesproduktion som ska uppnås och vilken hänsyn till naturen och kulturmiljön som ska tas. Skogsvårdslagens portalparagraf lyder: *Skogen är en nationell tillgång och en förnybar resurs som ska skötas så att den uthålligt ger en god avkastning samtidigt som den biologiska mångfalden behålls. Vid skötseln ska hänsyn tas även till andra allmänna intressen. Lag (2008:662).*

Vid en förnygringsavverkning eller andra skogliga åtgärder tillämpas dock inte skogsvårdslagens 1 §, utan 30 §. I lagtexten 30 § står att hänsyn ska tas

Fel! Okänt namn på

till naturvårdens och kulturmiljövårdens intressen. I praktiken innebär detta att tillsynsmyndigheten Skogsstyrelsen inte har möjlighet att med stöd i lagen kräva hänsyn i områden som har stor betydelse för rekreation och friluftsliv om inte området samtidigt har specifika natur- eller kulturmiljövärden. Det är därför nödvändigt att stärka lagens skrivningar så att hänsyn också tas till friluftslivets intressen och behov av miljöer att utöva friluftsliv i.

Riksdagen tillkännager för regeringen sin mening vad som anförs i motionen om att skogsvårdslagens skrivningar stärks så att hänsyn tas till friluftslivets intressen och behov av miljöer att utöva friluftsliv i.

Skötsel av skog för rekreationsändamål

Friluftsliv är ett allmänt intresse som har stor samhällsnytta. Utövandet har betydelse för människors identitet, avkoppling, hälsa, naturkontakt och medvetenhet om livet. En grundförutsättning för friluftsliv är tillgång till attraktiva och uppskattade naturmiljöer. Skogar nära där människor bor och verkar bidrar i hög grad till nytta för rekreation och folkhälsa. Den samhällsnytta markägare kan erbjuda med tillgängliga och upplevelserika skogar måste stärkas och uppmuntras. Hälften av de tätortsnära skogarna ägs av privatpersoner. En mindre andel, 16 %, ägs av kommuner. Med ett ökat tryck efter skogsråvara blir konflikterna mellan friluftsliv och skogsbruk större. Vi behöver därför komplettera de verktyg som finns i dag för att säkerställa att skogarna kan finnas kvar till nytta för lokalsamhället och barn och vuxnas rekreation och livskvalitet. Vi föreslår att Skogsstyrelsen får verktyg liknande naturvårdsavtal och biotopskydd som stimulerar markägare att sköta skog så att rekreations-, natur- och kulturmiljövärden bevaras och utvecklas, s.k. rekreationsinriktad skötsel.

Riksdagen tillkännager för regeringen sin mening vad som anförs i motionen om Skogsstyrelsens möjlighet att uppmuntra och stimulera markägare till skötsel av skog som bevarar och utvecklar rekreations-, natur- och kulturmiljövärden.

Utvärdering och redovisning

Utvärdering av den nya utformningen av bidragsfördelningen är avsedd att göras av Naturvårdsverket. Det är inte lämpligt att denna utvärdering görs av den myndighet som fram till nu handlagt bidragsfördelningen. Även redovisningen av statsbidraget föreslås göras av Naturvårdsverket.

Vår uppfattning är att dessa arbetsuppgifter t.ex. skulle kunna utföras av Statskontoret.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 14 oktober 2010

Berit Högman (S)

Peter Johnsson (S)

Per Svedberg (S)

Isak From (S)

Kerstin Engle (S)

Christina Zedell (S)

Agneta Gille (S)